

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ

Τὴν ἡμέρα τῆς 24^{ης} Ἰουνίου, ἐδῶ καὶ αἰῶνες, ἡ Ἐκκλησία μᾶς προσκαλεῖ νὰ ἐορτάσουμε τὴ γέννηση τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἦταν ὁ πρόδρομος, ἡ «φωνή», ἡ ὁποία ἐστάλη στὴν ἀνθρωπότητα προκειμένου νὰ ἀναγγεῖλει τὸν ἐνσαρκωμένο Λόγο. Ἐπομένως, ἡ ἀνάμνηση τῆς γέννησός του σημαίνει στὴν πραγματικότητα ἐορτασμὸ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ, σημαίνει τὴν ἐκπλήρωση τῶν ὑποσχέσεων ὅλων τῶν προφητῶν –ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Τίμος Πρόδρομος ἦταν ὁ μεγαλύτερος– οἱ ὁποῖοι κλήθηκαν νὰ «προετοιμάσουν τὸν δρόμο» γιὰ τὴν ἔλευση τοῦ Μεσσία (πρβλ. *Ματθ.* 11, 9-10).

Μὲ ἐξαίρεση τὴ Θεοτόκο, ὁ Βαπτιστὴς εἶναι ὁ μόνος ἅγιος τοῦ ὁποίου ἡ γέννηση ἐορτάζεται λατρευτικά, καὶ αὐτὸ συμβαίνει ἐπεὶδὴ συνδέεται στενὰ μὲ τὸ μυστήριον τῆς Ἐνσαρκώσεως τοῦ Ὑιοῦ τοῦ Θεοῦ. Μάλιστα, ἐκ κοιλίας μητρὸς του, ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ Ἰησοῦ: ἡ θαυματουργὴ σύλληψίς του ἀναγγέλλεται ἀπὸ τὸν ἀρχάγγελο Γαβριὴλ στὴ Μαρία ὡς σημάδι πὼς «οὐδὲν ἀδύνατον παρὰ τῷ Θεῷ» (*Λουκ.* 1,37), ἔξι μῆνες πρὶν ἀπὸ τὸ μεγάλο θαῦμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Καὶ οἱ τέσσερις εὐαγγελιστὲς δίνουν μεγάλη ἔμφαση στὴ μορφή τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ, ὡς τὸν προφῆτη ποὺ ὁλοκληρώνει τὴν Παλαιὰ Διαθήκη καὶ ἐγκαινιάζει τὴν Καινὴ, ὑποδεικνύοντας τὸν Μεσσία στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ. Ὁ πατέρας τοῦ Ἰωάννη, ὁ ἱερέας Ζαχαρίας, καὶ σύζυγος τῆς Ἐλισάβετ, συγγενοῦς τῆς Θεοτόκου, δὲν πίστεψε ἀμέσως τὴν εἴδηση μίας ἀπροσδόκητης πατρότητας, καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν παρέμεινε σιωπηλὸς μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδιοῦ, στὸ ὁποῖο αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του ἔδωσαν τὸ ὄνομα ποὺ ὑπέδειξε ὁ Θεός, δηλαδὴ *Ἰωάννης*, ποὺ σημαίνει «ὁ Κύριος εἶναι ἐλεήμων». Ὁ Ἰωάννης εἶναι τὸ θεῖο δῶρο ποὺ ζητοῦσαν στὶς προσευχάς τους ἐπὶ χρόνια οἱ γονεῖς του, ἓνα μεγάλο

δῶρο, ἀνθρωπίνως ἀνέλπιδο, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο ἦταν προχωρημένοι στὴν ἡλικία καὶ ἡ Ἑλισάβετ ἦταν στεῖρα· ἀλλὰ τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατο γιὰ τὸν Θεό (πρβλ. Λουκ. 1, 36). Ἡ ἀναγγελία αὐτῆς τῆς γέννησης λαμβάνει χώρα ἀκριβῶς στὸν τόπο τῆς προσευχῆς, στὸν ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, μάλιστα δὲ συμβαίνει ὅταν ὁ Ζαχαρίας ἔχει τὸ μεγάλο προνόμιο νὰ εἰσέλθῃ στὸν πῦρ ἱερὸ τόπο τοῦ ναοῦ, γιὰ νὰ προσφέρει θυμίαμα στὸν Θεό. Φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεό, ὁ Ζαχαρίας μίλησε γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ υἱοῦ του:

«Καὶ σύ, παιδίον, θὰ ἀναδειχθῇς καὶ θὰ ἀναγνωρισθῇς προφήτης τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ. Διότι θὰ προσπορευθῇς ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Κύριον διὰ νὰ ἐτοιμάσῃς τοὺς δρόμους, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος θὰ πλησιάσῃ πρὸς σωτηρίαν ἓνα ἕκαστον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους» (Λουκ. 1, 76-77).

Ὅλα αὐτὰ φανερώθηκαν τριάντα χρόνια ἀργότερα, ὅταν, βαπτίζοντας τὸν Ἰησοῦ στὸν ποταμὸ Ἰορδάνη, ὁ Ἰωάννης εἶδε τὸ ἅγιον Πνεῦμα νὰ κατεβαίνει πάνω Του ἐν εἵδει περιστρεφῶς. Τότε ἦταν ποὺ τοῦ ἀποκαλύφθηκε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρετ ὡς θεάνθρωπος Μεσσίας, ὥστε ἄρχισε ὁ Πρόδρομος νὰ Τὸν κάνει «γνωστὸ στὸν Ἰσραήλ» (Ἰωάν. 1, 31), ὑποδεικνύοντάς τον ὡς Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Λυτρωτὴ τοῦ ἀνθρώπου: «Ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ θυσιασθεῖ, γιὰ νὰ πάρει ἐπάνω του τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. 1, 29).

Σὲ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο βρίσκεται τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου: στὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ στὸν χαρακτηρισμὸ Του ἀπὸ τὸν Ἰωάννη ὡς Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο εἶναι καὶ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴ μία Διαθήκη στὴν ἄλλη. Αὐτὴ ἡ πτυχὴ συμβολίζεται, μὲ τὶς ἀντίστοιχες διαφορὲς τους, ἀπὸ τὶς ἡμερομηνίες ποὺ ὑποδεικνύει ἡ Θεία Λατρεία γιὰ τὴ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴ γέννηση τοῦ Ἰωάννη: Οἱ δύο χαρακτῆρες, στενά συνδεδεμένοι, τέμνουν τὸ ἡμερολόγιο στὰ δύο, στὸ χειμερινὸ (25 Δεκεμβρίου) καὶ στὸ θερινὸ (24 Ἰουνίου) ἡλιοστάσιο. Ὁ Ἰωάννης, ὡς τὸ λαμπερὸ φῶς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἔχει τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς του τὴ μεγαλύτερη ἡμέρα τοῦ χρόνου. Ὡστόσο, δὲν μπορεῖ νὰ κυριαρχήσει στὴ νύχτα· δὲν εἶναι τὸ φῶς ἀλλὰ ὁ μάρτυρας τοῦ φωτός (πρβλ. Ἰωάν. 1, 8). Ἀπὸ τὴν 25^η Ἰουνίου, ἡ νύχτα θὰ ἀρχίσει νὰ εἶναι ὁλοένα καὶ λίγο μεγαλύτερη, ὅλο καὶ μεγαλύτερη... μέχρι τὴ νύχτα τῶν Χριστουγέννων. Καὶ ἐκεῖ ποὺ φαίνεται πὼς τὸ σκοτάδι ἔχει νικήσει, ὁ Χριστὸς γεννιέται: Εἶναι τὸ Φῶς, ὁ νέος ἥλιος καὶ ἐπομένως ἀπὸ τὴν 26^η Δεκεμβρίου ἡ ἡμέρα ἥδη θὰ εἶναι λίγο μεγαλύτερη,

όλοένα και λίγο μεγαλύτερη... μέχρι να φτάσουμε και πάλι στην έορτή του Πάσχα, όποτε και τὸ Φῶς θὰ νικήσει τὸ σκοτάδι: «*Νῦν πάντα πεπληρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια*».

Καὶ σήμερα, σὴν ἔρημο τῆς μεγάλης ἀπουσίας τοῦ Θεοῦ, χρειαζόμαστε φωνές ποὺ ἀπλῶς καὶ μόνον θὰ κηρύττουν μὲ τὰ φωτισμένα πρόσωπά τους πὼς ὁ Θεὸς ὑπάρχει («*ζῆ Κύριος*» Βασ. Γ' 3,1), εἶναι πάντα κοντά μας, ἀκόμη καὶ ἂν φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπών. Αὐτὴ ἡ παρουσία, ἀκόμη καὶ σιωπηλή, εἶναι κήρυγμα καὶ μαρτυρία Φωτὸς στὴ σύγχρονη ἔρημο τῆς μεγάλης ἀπουσίας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ φωνὴ πρέπει νὰ ἀγγίζει τὶς καρδιές ὄλων τῶν χριστιανῶν, διότι σὲ αὐτὸν τὸν κόσμο, στὸν ὁποῖο ὑπάρχει τόσο σκοτάδι, καλούμαστε ὅλοι νὰ γίνουμε μάρτυρες τοῦ ἀληθινοῦ Φωτός. Αὐτὴ εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀποστολὴ ὄλων ἡμῶν τῶν χριστιανῶν σὴν ἔρημο τῆς σύγχρονης κοινωνίας: νὰ μνησθoῦμε τὸν Τίμιο Πρόδρομο καὶ νὰ γίνουμε μάρτυρες τοῦ Φωτὸς τοῦ κόσμου, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός! Καὶ μπορούμε νὰ γίνουμε μάρτυρες τοῦ Φωτὸς μόνον ἐὰν διατηροῦμε τὸ Φῶς μέσα μας, μόνον ἐὰν εἴμαστε σίγουροι ὅτι ὑπάρχει Φῶς, ὅτι ἔχουμε δεῖ ἔστω καὶ λίγο Φῶς Χριστοῦ.

Ἔμμεσα σὴν πρόσκληση νὰ γίνουμε μάρτυρες τοῦ Φωτὸς –ὡς θεμελιώδης προϋπόθεση– ἐμπεριέχεται ἡ ὁμολογία τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Βασιλείας Του. Ἀλλὰ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι μία οὐτοπία. Βασιλεία τοῦ Θεοῦ σημαίνει: Ὁ Θεὸς ὑπάρχει. Ὁ Θεὸς ζεῖ. Ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν καὶ ἐνεργεῖ στὸν κόσμο, στὴ ζωὴ μας, στὴ ζωὴ μου. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πλέον παροῦσα καὶ ἀποφασιστικὴ πραγματικότητα σὲ κάθε πράξη τῆς ζωῆς μου, σὲ κάθε στιγμή τῆς ἱστορίας μου. Ὁ Θεὸς εἶναι Φῶς, τὸ ὁποῖο βλέπω καὶ ταυτόχρονα μαρτυρῶ μὲ τὴ ζωὴ μου! Τὸ νὰ βλέπεις τὸ θεῖο φῶς σημαίνει νὰ κρατᾷς τὰ μάτια τῆς καρδιᾶς ἀνοικτὰ σὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ· νὰ στρέφεις μὲ ὅλη σου τὴν ὑπαρξὴ στὸν ζωντανὸ Θεό. Ἄν ἡ καρδιὰ μας δὲν ἀντιλαμβάνεται καὶ δὲν ἀποδέχεται τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ, παύουμε νὰ ζοῦμε πραγματικά, ἡ καρδιὰ προσπαθεῖ μάταια νὰ ἀντλήσει φῶς ἀπὸ ἄλλες πηγές, ἐνῶ σὴν πραγματικότητα καταστρέφεται, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ πολλὰ σημάδια τῆς ἐποχῆς μας, στὰ ὁποῖα φαίνονται οἱ τραγικὲς συνέπειες τῆς ἀπουσίας τοῦ θείου φωτός.

Ὁ ἐορτασμὸς τῆς γέννησης τοῦ Τιμίου Προδρόμου ὑπενθυμίζει, ἐπίσης, στοὺς Χριστιανοὺς τῆς ἐποχῆς μας, ὅτι δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε συμβιβασμοὺς μὲ τὴν ἀγάπη μας γιὰ τὸν Χριστό, γιὰ τὸν λόγο Του, γιὰ τὴν Ἀλήθεια. Τὸ Φῶς εἶναι Ἀλήθεια, δὲν ὑπάρχουν συμβιβασμοί. Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ ἀπαιτεῖ

–μὲ ἀπλὰ λόγια– τὴ μαρτυρία τῆς καθημερινῆς πιστότητας στὸ Εὐαγγέλιο, τὸ θάρρος νὰ ἀφίσουμε τὸν Χριστὸ νὰ ἀναπτυχθεῖ μέσα μας, ὥστε τὸ Φῶς νὰ καθοδηγεῖ τὶς σκέψεις καὶ τὶς πράξεις μας. Ἀλλὰ αὐτὸ μπορεῖ νὰ συμβεῖ στὴ ζωὴ μας μόνον ἐὰν ἡ σχέση μας μὲ τὸν Θεὸ εἶναι σταθερή. Ὡς ἀληθινὸς προφήτης ὁ Ἰωάννης μαρτύρησε τὸ Φῶς χωρὶς συμβιβασμούς. Κατήγγειλε παραβάσεις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἀκόμη καὶ ὅταν πρωταγωνιστὲς ἦταν οἱ ἰσχυροί. Ἔτσι, ὅταν κατηγόρησε τὸν Ἡρώδη καὶ τὴν Ἡρωδιάδα γιὰ μοιχεία, πλήρωσε μὲ τὴ ζωὴ του, ἐπισφραγίζοντας τὴ διακονία του στὸν Χριστὸ μὲ τὸ μαρτύριο. Ἄς ἐπικαλεστοῦμε τὴ μεσιτεία τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ὥστε ἀκόμη καὶ στὶς μέρες μας ἡ Ἐκκλησία, κλῆρος καὶ λαὸς τοῦ Θεοῦ, νὰ παραμένει πάντοτε πιστὴ στὸν Χριστὸ καὶ νὰ μαρτυρεῖ μὲ θάρρος τὸ φῶς Του, ἵκανὸ νὰ φωτίσει κάθε ἄνθρωπο αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Εἶθε τὸ ἥρωικὸ παράδειγμα τοῦ Τιμίου Προδρόμου νὰ ἀποτελέσει τὴν εὐκαιρία ὥστε νὰ ἐμπιστευτοῦμε πλήρως τὴ ζωὴ μας στὸ Φῶς, νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὶς δυσκολίες τῆς καθημερινότητας μὲ θάρρος καὶ νὰ μαρτυρήσουμε μία εἰλικρινῆ ἀγάπη γιὰ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν πλησίον μας.